

10—24/1/1981.

*

148

A
MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK
1/1981. számú
PARANCSA

Budapest, 1981. évi augusztus hó 25-én

ÁBTL - 4.2 - 10 - 24/1/1981 /1

MINISZTERISÉGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

4.2 II 5:
10-24/1/1981 - 1/1981 BMH/ks

10—24/1/1981.

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK**

1/1981. számú

P A R A N C S A

**a Belügyminisztérium hivatásos állományának
továbbképzési elveiről**

Budapest, 1981. évi augusztus hó 25-én

A Tanulmányi Munka Szabályzata 291/a. alpontja és a 292. pontja alapján kiadom az 1981—85. évekre szóló — a Belügyminisztérium hivatásos állományára vonatkozó — továbbképzési elveket és

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A továbbképzések tervezésénél és végrehajtásánál a jelen parancssal kiadott továbbképzési elvekben foglaltakat kell alapul venni.
2. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba.

FÖLDESI JENŐ s. k.,
vezérőrnagy
miniszterhelyettes

— 1 —

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

Készült: 170 példányban.
Felterjesztve: miniszter elvtársnak,
államtitkár elvtársnak.
Kapják: miniszterhelyettesek,
főcsoportfőnökök-helyettesek,
országos parancsnokok,
csoportfőnökök,
önálló osztályvezetők,
IV/I—1.—3. Osztály vezetője,
IV/II—1. Osztály vezetője,
BM iskolák parancsnokai,
budapesti, megyei rendőr-főkapitányok,
BM Határőr Ezred és kerületparancsnokok.

Az MSZMP XII. kongresszusa áttekintette a társadalmi élet minden területén az elmúlt öt évben végzett munkát és meghatározta azokat a fő feladatokat, amelyek végrehajtása a fejlett szocialista társadalom további építéséhez elengedhetetlenül szükségesek. Társadalmi életünk alapvető területein több mint két évtizede töretlenül érvényesül pártunknak az egész nép érdekeit szolgáló politikája. Az elmúlt időszak bonyolultabb és nehezebb politikai, gazdasági és ideológiai körülményei ellenére hazánk belpolitikai élete kiegyensúlyozott, a munkáshatalom, a szocialista nemzeti egység szilárd.

Az elért eredmények számottevőek, pártunk betölti vezető szerepét, élvezi a dolgozók bizalmát, cselekvő támogatását a fejlett szocialista társadalom építésében.

A XII. kongresszus megállapította, hogy hazánkban szilárd a törvényesség, a belügyi és igazságügyi szervek az ország alkotmányos jogrendje alapján, a törvényes rendelkezések előírásainak megfelelően végzik feladataikat, gondoskodnak az állam- és közbiztonság, a társadalmi és személyi tulajdon, az országhatár védelméről.

Pártunk kongresszusa a helyzet reális értékelésével együtt megjelölte az elkövetkezendő ötéves időszak politikai, társadalmi, gazdasági, ideológiai, tudományos és kulturális feladatait.

Az állam- és közbiztonság szilárdításával, a szolgálati feladatok ellátásával szemben támasztott fokozódó társadalmi igények továbbra is szükségessé teszik a személyi állomány politikai és szakmai felkészültségének, általános műveltségének fokozását. Céljaink eléréséhez nagyobb tudással rendelkező szakemberekre, folyamatos továbbképzésre van szükség. Ennek megfelelően a továbbképzésnek — a tudományok legújabb eredményeit felhasználva — az ismeretek bővítésével, korszerűsítésével és a szemlélet formálásával elő kell segítenie a személyi állomány tevékenységének tökéletesítését, a feladatok szakszerű ellátását.

I.

A továbbképzés alapját az MSZMP XII. kongresszusa, a Központi Bizottság és a Politikai Bizottság vonatkozó határozatai-

nak végrehajtásából a Belügyminisztériumra háruló feladatok, illetve az 1974. évi 17. számú törvényerejű rendelet az állam- és közbiztonságról, továbbá ennek végrehajtására kiadott a rendőrségről szóló 39/1974. (XI. 1.) MT és a Magyar Népköztársaság államhatárának őrizetéről rendelkező 40/1974. (XI. 1.) MT számú rendeletekből adódó feladatok képezik.

A Belügyminisztérium hivatásos személyi állománya a szakmai — szolgálati, szakszolgálati ágak szerinti — továbbképzés keretében a következők szerint fejlessze ismereteit.

Az állambiztonsági szervek személyi állománya foglalkozzon:

1. a világpolitika két fő irányzatának korunkra jellemző, fokozódó harcával, a bizalomerősítő és más intézkedésekre tett javaslatokkal, egyes imperialista köröknek a nemzetközi stabilitás aláásával, a feszültség fokozásával összefüggő kísérleteivel, módszereivel, eszközeivel, a szovjetellenesség és az antikomunizmus felerősödésével, az ezekből adódó, időszerrű állambiztonsági feladatokkal, az együttműködési, a politikai, a gazdasági, a kulturális, az idegenforgalmi és a katonai területekkel;
2. a szocialista közösség védelme szempontjából adódó állambiztonsági feladatokkal — különös tekintettel az Amerikai Egyesült Államok, a Német Szövetségi Köztársaság és az egyéb NATO-államok elleni állambiztonsági munka jelentőségére, a kínai külpolitika szovjetellenes és a szocialista közösség országai ellen irányuló ellenséges tevékenységével;
3. A Magyar Népköztársaság állami, társadalmi és gazdasági rendje ellen irányuló külső és belső ellenséges tevékenységgel, az imperialista hatalmak speciális szolgálatainak, propagandaszerveinek, az ellenséges emigrációs szervezeteknek, az imperialisták befolyása alatt álló nemzetközi szervezeteknek az ellenséges tevékenységben bekövetkezett taktikai és módszerbeli változásaival, az ellenük folytatott állambiztonsági munka általánosítható tapasztalataival és ezeknek a gyakorlati munkában való hasznosításával — a szakterületek sajátosságainak megfelelően;
4. az állambiztonsági szervek helyével, szerepével, felelősségével és feladataival, az imperialista ideológiai diverzió irá-

nyának, eszközeinek felderítésével és elhárításával — kiemelten foglalkozva a nacionalizmus sajátos konkrét formáinak felismerésével, a szocialista szövetségi rendszer és a nemzetközi kommunista mozgalom egységének megbontására irányuló törekvésekkel, az ellenük alkalmazható olyan operatív intézkedésekkel, amelyek a politikai megoldásokat segítik elő;

5. az állambiztonsági érdekeket figyelembe vevő együttműködés fejlesztésének kérdéseivel — a főcsoportfőnökség szervei között, az ellenséges döntési centrumok és speciális szolgálatok terveinek, tevékenységének felderítésével, megvalósításuk megakadályozásával, a felderítések során szerzett tapasztalatok és a realizálásukkal összefüggő módszertani kérdések elemzésével, értékelésével;
6. a belső ellenzék ellenséges tevékenysége megelőzésének, felderítésének és elhárításának állambiztonsági feladataival; az ifjúságvédelemmel kapcsolatos párt- és állami határozatokból, valamint a belügyi rendelkezésekből adódó feladatokkal;
7. az állambiztonsági operatív munka titkos eszközei, módszerei fejlesztésének elvi és gyakorlati feladataival, az ellenséges tevékenységgel összefüggő információszerezés, -feldolgozás és -hasznosítás tapasztalataival, az információs szemlélet és fegyelem erősítésével;
8. a népgazdaságot, a társadalmi tulajdont károsító bűncselekmények megelőzésével, felderítésével és megszakításával kapcsolatos állambiztonsági feladatokkal és az érintett szervekkel való szoros együttműködés továbbfejlesztésével;
9. az ellenséges szerveknek és személyeknek a fegyveres erők ellen irányuló tevékenységével, a katonai objektumok, létesítmények, valamint a személyi állomány külső és belső állambiztonsági védelmének elveivel, állambiztonsági feladataival, követelményeivel, eszközeivel és módszereivel, az államtitok és a szolgálati titok megőrzésének feladataival, a konspirációs és biztonsági szabályok betartásának elveivel, gyakorlati követelményeivel;
10. a jelentősebb állam elleni — politikai jellegű — bűncselekmények jellemzőivel, a megelőzésükkel, a felderítésükkel, a

megakadályozásukkal kapcsolatos állambiztonsági feladatokkal, a terrorcselekmények megelőzésével és elhárításával kapcsolatos feladatokkal.

A bűnügyi, közbiztonsági, közlekedési és igazgatásrendészeti szervek személyi állománya foglalkozzon:

1. a népgazdaságot károsító bűncselekményekkel és üldözésének feladataival, a népgazdaság és a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények megelőzésével, felderítésével és megszakításával, valamint az érintett szervekkel való együttműködést tartalmazó jogszabályokból, belügyi rendelkezésekből adódó feladatokkal és módszerekkel;
2. az erőszakos, garázda jellegű bűncselekmények megelőzése, felderítése és visszaszorítása érdekében — különös tekintettel az élet elleni bűncselekményekre és a rablásra — az úgynevezett forró nyomon üldözéssel és az elsődleges, azonnali intézkedések megtételének szükségességével, jellemzőivel;
3. a személyek javait károsító bűncselekmények megelőzésével, felderítésével és visszaszorításával; az ifjúság védelmével és a fiatalkori bűnözés megelőzésének jellemzőivel;
4. a vagyonvédelem, a vagyonbiztonság fokozásával; a bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő körülmények megszüntetésével, a hatásuk csökkentése érdekében alkalmazott és alkalmazható intézkedésekkel, a műszaki és technikai feltételek kialakításával és alkalmazásával;
5. a kiemelt elkövetői kategóriákkal, a cigány-, az utazó-, a viszszaeső és a veszélyes bűnözők tevékenységével, valamint a körözési munkával;
6. a közrend és közbiztonság fenntartásával, továbbfejlesztésével foglalkozó párt- és állami határozatokból, rendelkezésekből adódó feladatokkal és a határozott, kulturált, körültekintő rendőri intézkedésekkel kapcsolatos követelményekkel, valamint az önkéntes segítők bevonásának elveivel, formáival és módszereivel;
7. a parancsnoki és a beosztott, valamint a karhatalmi törzsállomány elméleti és gyakorlati ismereteivel, a rendőr-karha-

talmi fegyveres biztosítási feladatok tervezésével, szervezésével és végrehajtásával, a terrorcselekmények felszámolása érdekében teendő intézkedésekkel;

8. a rendőrhatalósági közúti közlekedési igazgatással, ennek végrehajtásával, a korszerű forgalomirányítás és ellenőrzés módszereivel, a vízi- és a légirendészeti feladatok végrehajtásával és az ezt elősegítő korszerű eszközök alkalmazásával;
9. az államigazgatási eljárás kérdéseivel, a szabálysértési törvénnyel, az igazgatásrendészeti rendelkezések — útlevelelrendészet, külföldiek rendészete, közrendészet, személyi igazolvány-, állampolgársági-, névváltoztatási, engedélyügyek, rendőrhatalósági kényszerintézkedések — gyakorlati alkalmazásával.

A BM Határőrség személyi állománya foglalkozzon:

1. az államhatár békében és rendkívüli viszonyok közötti őrzésével, a növekvő turizmussal összhangban a határforgalom ellenőrzésével, a határrend fenntartásával, a harckészültség állandó magas szinten tartásával, az egyik határőrizeti módról a másikra való gyors áttéréssel, a különböző határőrizeti tevékenységekkel, az államhatár biztosításával kapcsolatos határőrizeti, harci tevékenységgel, objektumőrzési feladatokkal;
2. a határőrizeti alapelvek gyakorlati megvalósításának elmélyítésével, a szolgálat korszerűsítésével, a határőrizet erőinek, eszközeinek eredményes alkalmazásával, a korszerű vezetés eszközeivel, azok alkalmazásával és a határőrizet minden oldalú biztosításával;
3. a személyi állomány — különös tekintettel a sorállomány — politikai nevelésének, kiképzésének feladataival, a katonapedagógia elveivel, módszereivel, az oktató-nevelő munka törvényszerűségeivel, mindezek eredményes alkalmazásával, az erkölcsi-politikai állapot szilárdításával, az általános katonai rend, szabályzat szerinti élet fenntartásával, a rendkívüli események megelőzési módjával;
4. a kijelölt parancsnoki és törzsállománynak a rendőrkarhatalmi, karhatalmi, fegyveres biztosítási feladatok tervezéséből, szervezéséből és végrehajtásából adódó tennivalóival.

A BM Kormányőrség személyi állománya foglalkozzon:

1. a személyek biztosításával, az objektumok őrzésével összefüggő utasításokban, parancsokban foglaltakkal és a magas szintű végrehajtásukkal kapcsolatos követelményekkel, ismeretekkel — figyelembe véve a hazai és a külföldi biztosítási tevékenység tapasztalatait — a társszervekkel való együttműködés hatékonysága továbbfejlesztésének érdekében;
2. a speciális kormányőri feladatok ellátásához szükséges közlekedési és híradástechnikai eszközök üzemeltetésével, kezelésével és karbantartásával, a rendszeresítésre kerülő új eszközök szakszerű, hatékony alkalmazásához szükséges ismeretekkel.

A személyügyi szervek személyi állománya foglalkozzon:

1. a káder- és személyzeti munkát szabályozó párt- és kormányhatározatokban, a vonatkozó jogszabályokban és belügyi rendelkezésekben, valamint a Személyzeti Munka Szabályzatában rögzítettek végrehajtásával és gyakorlati alkalmazásuk módszereivel;
2. a szocialista pedagógia általános és felnőttoktatási, továbbá szakmódszertani ismereteivel, azok gyakorlati alkalmazásához szükséges készségek fokozásával, továbbá az oktatás- és neveléslelektannak, a tanórai — aktivizáló módszerek kutatásával és a tanórán kívüli nevelőmunka formáival, módszereivel; ezt a megismerési folyamatot ki kell terjeszteni az oktató-nevelő munka kereteit, rendjét szabályozó oktatásigazgatási és szervezési elvekre, módszerekre is;
3. a vonatkozó párt- és állami döntéseket, jogszabályokat és belügyi rendelkezéseket alapul véve a személyi állomány körében folyó közművelődési munka, kulturális nevelés elméleti, gyakorlati és módszertani kérdéseivel.

A pénzügyi, anyagi-technikai, a műszaki és az egészségügyi szervek személyi állománya foglalkozzon:

1. az állami pénzügyekről szóló 1979. évi II. törvényben és a végrehajtására vonatkozó rendeletekben foglaltak elsajátításával, — belügyi szervek gazdálkodásában történő — alkalmazásával, az illetményszámfejtés gépesítésével;

2. a közgazdasági elemző-értékelő munkában a takarékosági követelmények fokozottabb érvényre juttatásához szükséges jártasság fejlesztésének lehetőségeivel;
3. a Belügyminisztérium és szervei munkájához szükséges anyagi-műszaki feltételek biztosításával összefüggő közgazdasági, gazdálkodás-szervezési és műszaki-technikai szakismeretekkel, valamint a szolgálati feladatok technikai megalapozása érdekében a konkrét ellátási gazdálkodási feladatokkal és az anyagi fegyelem szilárdítására, a takarékosság fokozására irányuló követelményekkel, módszerekkel;
4. a belügyi szervek szolgálati feladatainak ellátásához szükséges vezetékes és vezetékek nélküli híradás biztosításával és a híradó forgalmazással összefüggő feladatok új módszereivel, a tudományos-technikai forradalom, az elektrotechnika legújabb eredményeinek adaptálásával;
5. a tudományos kutatások eredményei alapján a gyógyító-megelőző, a közegészségügyi-járványügyi orvosi tevékenységgel, a személyi állomány egészségvédelmével, egészségügyi alkalmasságával, a rehabilitációval, a munkavédelem korszerű elveinek és gyakorlatának érvényre juttatásával, továbbá a hatósági bűnügyi orvosi munka keretében a szakértői tevékenység színvonalának emelésével.

A nyilvántartó és adatfeldolgozó szervek személyi állománya foglalkozzon:

az állam- és közbiztonság erősítésére vonatkozó feladatok teljesítéséhez szükséges nyilvántartási, vezetési információs, értékelő és tájékoztató statisztikai rendszerek továbbfejlesztésével, tökéletesítésével, az adatok gyűjtésével, tárolásával, feldolgozásával és felhasználásával összefüggő eszközökkel, módszerekkel és hatályos rendelkezésekkel — különös tekintettel az új büntetőjogi szabályokra, valamint a kriminalisztikai kutatások területén elért eredményekre, módszerekre;

Az „M” és szervezési szervek személyi állománya foglalkozzon:

a Belügyminisztérium és szervei „M” és szervezési feladataival összefüggésben az egyes harcokészültségi fokozatokban tanúsi-

tandó magatartással, a végrehajtásra történő felkészüléssel, a különböző időszakokra vonatkozó szervezeti keretek kialakításának szabályaival, az adott szerv funkcionális feladataival, a korszerű vezetés- és szervezéselméleti kérdésekkel, a különböző szervezeti rendszerekkel, a szervek működésével, a rendszer-szervezés fejlesztésével, a szervezeti modellekkel és a létszám-normákkal összefüggő követelményekkel.

A miniszteri közvetlen szervek, az Államtitkársági Titkárság, a BM Belbiztonsági Osztály, továbbá a Miniszterhelyettesi Titkárságok és Titkársági Osztályok személyi állománya foglalkozzon:

1. a vonatkozó párt- és kormányhatározatok, jogszabályok, belügyi rendelkezések és belügyi iránymutatások megismerésével, értelmezésével, a gyakorlati munkában való alkalmazásával, a jogpolitikai elvek érvényesítésével;
2. a munka, a szervek közötti koordináció tökéletesítésével, korszerűsítésével és hatékonyabbá tételével, az ügyintézés egyszerűsítésével és gyorsításával, a szervezeti és a vezetői munka színvonala emelésének lehetőségeivel.

II.

A rendőr-karhatalmi továbbképzés során a feladatok végrehajtására kijelölt parancsnoki és törzsállomány

fejlessze elméleti és gyakorlati ismereteit a rendőr-karhatalmi, fegyveres biztosítási feladatok tervezésében, szervezésében és a végrehajtás irányításában.

A feladatok végrehajtására kijelölt állomány:

fejlessze ismereteit a rendőr-karhatalmi és fegyveres biztosítási feladatokból eredő szolgálati tevékenység végrehajtásában, amelynek során el kell érni, hogy feladatait önállóan és kötelességekben egyaránt mint a harcrendi elem parancsnoka el tudja látni.

A rendőr-karhatalmi továbbképzésre a Belügyminisztérium központi állománya és a rendőr-főkapitányságok törzsei részére a biztosított 16 órán túl — évente 32 órában — az együttműkö-

désre utalt szervek bevonásával törzsfoglalkozásokat, törzsvezetési gyakorlatokat kell szervezni.

A lökiképzés során a személyi állomány:

teljes egészében az új Lövészeti Szabályzat követelményeinek megfelelően tartsa szinten és fejlessze lökészségét. Az alap-, szolgálati- és különleges lő- és dobógyakorlatokat a fokozatos, következetes és differenciált követelmények szerint hajtsa végre. Folyamatosan tökéletesítse a rendszeresített, illetve a rendszeresítésre kerülő fegyverek megismerésével, alkalmazásával kapcsolatos ismereteit, jártasságát, váljon alkalmasabbá arra, hogy fegyverét minden körülmények között — a törvényesség szigorú megtartásával — használni tudja.

Az RBV-továbbképzés során a személyi állomány:

bővítse ismereteit a tömegpusztító és a gyújtófegyverek elleni védelem elveivel, módszereinek alkalmazásával kapcsolatban, fejlessze jártasságát a vegyi- és sugárveszély esetén rendszerezett felderítő- és mentesítő eszközök kezelésében, az egyéni vegyivédelmi eszközök használatában;

ismerje meg a tömegpusztító fegyverek alkalmazásának viszonyai közötti rendőri tevékenység elveit, formáit, módszereit.

III.

1. A tanulmányi munka szabályzatában foglaltaknak megfelelően az államtitkár és a miniszterhelyettesek — a továbbképzés elveivel összhangban, minden második év november 15-ig, első alkalommal 1981. november 15-ig — kiadják a szakirányításuk alá tartozó szervek számára a kétéves szakszolgálati továbbképzés kerettematikáját. A tematika tartalmazza az oktatásra kerülő témákat, a foglalkozások módszerét, a kötelező és az ajánlott irodalomjegyzéket.
2. A szakszolgálati továbbképzésre biztosított időkeretben — a szükséges mértékben — lehetőséget kell teremteni a helyi igényeknek megfelelő olyan politikai témakörök (témák) feldolgozására, amelyek elősegítik a szakmai feladatok végrehajtását. A tematikák kialakításánál lehetőséget kell biztosí-

tani arra is, hogy a felhasználható 60 órából mintegy 20 órában a szervek vezetői a helyi speciális igényeket érvényesíthessék.

A személyi állomány olyan tagjai részére, akik a rendőr-karhatalmi feladatok végrehajtására nincsenek kijelölve, a rendőr-karhatalmi kiképzésre biztosított 16 órát — a szervek vezetőinek döntése alapján — lehet a továbbképzésben felhasználni.

3. A karhatalmi tematikát a BM ORFK közbiztonsági és közlekedési helyettes, a lökiképzési tematikát a BM oktatási és közművelődési csoportfőnök, az RBV-tematikát a BM „M” és szervezési csoportfőnök adja ki.
4. A tudományos káder- és továbbképzésre külön szabályok vonatkoznak. Az ebben való részvételt be kell számítani a szakszolgálati továbbképzésbe.
5. A felsőfokú állami iskolai végzettséggel rendelkező (jogászok, mérnökök, közgazdászok, orvosok, tanárok stb.) részére lehetőséget kell biztosítani a más állami szervek által szervezett szakmai továbbképző tanfolyamokon való részvétellel, és ezt be kell számítani a szakszolgálati továbbképzésbe.
6. A BM központi és területi szerveinél, a BM Határőrségnél a speciális ismereteket igénylő beosztásokban levő (például: önvédelmi parancsnokok, NSZP—U éjjellátó készülék, és távcsővespuska-kezelők, az akciócsoportokba beosztottak, híradástechnikai eszközök kezelésével megbízottak stb.) továbbképzésére az évente biztosított időkereten túl a szükségnek megfelelően további óraszám biztosítható.
7. A vezetők (parancsnokok) biztosítsák a továbbképzés szervezeti feltételeit. A foglalkozások megtartásába (vezetésébe) a legjobban felkészült vezetőket (előadókat) kell bevonni. A kiadói és a filmgyártási tervek alapján előállított kiadványokat, filmeket a továbbképzésben fel kell használni.
8. A belügyi sajtószervek rendszeresen jelentessenek meg olyan elméleti és gyakorlati végrehajtást tükröző tanulmányokat, cikkeket, amelyek elősegítik a továbbképzés elveinek megvalósulását.